

Konferencia „Manažment povodí a povodňových rizík“

závery a odporúčania

Vedeckú konferenciu „Manažment povodí a povodňových rizík“, ktorá sa konala v dňoch 6. až 8. decembra 2011 pod záštitou ministra životného prostredia Slovenskej republiky v účelovom zariadení NRSR Častá-Papiernička, usporiadali:

- Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
- Združenie zamestnávateľov vo vodnom hospodárstve na Slovensku
- Výskumný ústav vodného hospodárstva
- Slovenský vodohospodársky podnik, š. p.
- Stavebná fakulta STU v Bratislave
- Slovenský hydrometeorologický ústav
- Ústav hydrologie Slovenskej akadémie vied
- Vodohospodárska výstavba, š. p.
- Slovenský priehradný výbor
- Krajské úrady životného prostredia
- Slovenská vodohospodárska spoločnosť ZSVTS pri VÚVH
- Slovenská komora stavebných inžinierov – regionálne združenie Bratislava

Cieľom vedeckej konferencie bolo prediskutovať najnovšie teoretické poznatky a praktické skúsenosti v oblastiach manažmentu povodí a najmä vzniku a priebehu povodní a možností znižovania ich nepriaznivých následkov na ľudské zdravie, životné prostredie, kultúrne dedičstvo a hospodársku činnosť. Na konferencii sa zúčastnilo 203 odborníkov zo Slovenska, Česka, Poľska a Ukrajiny, ktorí predniesli 43 príspevkov. Príspevky z vedeckej konferencie sú publikované v zborníku, ktorý je verejnosti k dispozícii v elektronickej forme na USB-klúči; ISBN: 978-80-89062-83-6.

Konferencia v Častej-Papierničke nadviazala na konferenciu s medzinárodnou účasťou „Povodne 2010: príčiny, priebeh a skúsenosti“ konanej v novembri 2010 na Štrbskom Plese, z ktorej závery boli uverejnené v odbornej tlači a rozoslané príslušným štátnym orgánom.

V úvodnom bloku prednášok odznela prezentácia splnomocnenca vlády SR, Ing. Martina Kováča, na tému „Programu revitalizácie krajiny a integrovaného manažmentu povodí SR“. Táto vyvolala v kruhu účastníkov vedeckej konferencie - v oblasti vodného hospodárstva (SVP, STU, výskumné ústavy, SHMÚ) - širokú diskusiu a ostrú kritiku metód, foriem a odbornej nespôsobilosti spracovateľov a realizátorov projektu.

Účastníci konferencie vo svojich príspevkoch a v početných diskusiách konštatovali, že:

1. Povodne sú v poslednom období nie až taký zriedkavý fenomén, sú však súčasťou kolobehu vody v prírode, a z toho dôvodu nemožno žiadnymi prostriedkami zabrániť ich vzniku, ale možno ich predvídať a preventívnymi opatreniami zmierňovať ich nepriaznivé dopady na ľudské zdravie, životné prostredie, kultúrne dedičstvo a hospodársku činnosť.
2. Na ochranu pred povodňami neexistujú žiadne univerzálne riešenia, ktoré by bolo možné zovšeobecniť, ale protipovodňové opatrenia je nevyhnutné vždy a v každej lokalite zosúladiť s konkrétnymi prírodnými a urbanistickými podmienkami. Súčasná vedecko-výskumná základňa má efektívne nástroje na modelovanie vzniku a priebehu povodní, vrátane simulácií možných následkov záplav, ktorými dokáže pre konkrétne oblasti preskúmať účinnosť rôznych opatrení a navrhnúť optimálny spôsob ochrany. Neodborné pokusy a skúšanie rôznych opatrení na ochranu pred povodňami, ktoré nie sú podložené potrebnými analýzami, sú nielen neefektívnym vynakladaním finančných prostriedkov,

ale aj hazardom s dôverou občanov v možnosť vytvorenia dostatočne účinného systému ochrany pred povodňami. Zároveň je to tiež v rozpore s úsilím dosiahnuť udržateľný rozvoj. Konkrétne máme na mysli všetky fázy realizačného projektu Programu revitalizácie krajiny a integrovaného manažmentu povodí SR (tzv. Kravčíkov a Kováčov program). Na základe poznatkov a skúseností z doterajších etáp realizácie tohto projektu navrhujú účastníci vedeckej konferencie zrušiť realizáciu 3. etapy, nakoľko nerieši podstatu problému – ani protipovodňovú ochranu, ani revitalizáciu krajiny. V tejto súvislosti podporujeme tiež vyhlásenie Valného zhromaždenia Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied, ktoré sa uskutočnilo 6. decembra 2011 v Nitre (príloha).

3. Legislatívny systém Slovenskej republiky zákonom č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami spolu s príslušnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, do ktorých je transponovaná Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/60/ES o hodnotení a manažmente povodňových rizík, vytvárajú dostatočne flexibilný priestor na:
  - a) účinnú realizáciu preventívnych opatrení, vrátane zosúladenia protipovodňovej ochrany s územnými plánmi a stavebnými aktivitami,
  - b) prípravu, realizáciu, údržbu a opravy preventívnych technických a netechnických opatrení na ochranu území pred záplavami v krajine, na urbanizovaných územiach a vodných tokoch,
  - c) organizačnú, metodickú, technickú a personálnu pripravenosť správcov vodných tokov a zložiek integrovaného záchranného systému na vykonávanie zásahov v čase nebezpečenstva povodní,
  - d) účinnú reakciu na povodňovú situáciu:
    - nepretržitým monitorovaním meteorologickej a hydrologickej situácie
    - vydávaním meteorologických a hydrologických predpovedí a včasného varovania pred nebezpečenstvom povodne
    - vykonávaním zásahov povodňových zabezpečovacích a povodňových záchranných prác a ďalších opatrení na ochranu ľudského zdravia, životného prostredia, kultúrneho dedičstva a hospodárskych činností pred povodňami
  - e) odstraňovanie následkov povodní a poučenie z ich priebehu:
    - obnovením podmienok na normálny život v povodňami zasiahnutých územiach, zmiernením sociálnych a ekonomických dôsledkov záplav na postihnuté obyvateľstvo
    - analyzovaním príčin, priebehu a následkov povodní
    - rozborom účinnosti preventívnych opatrení a opatrení, ktoré sa vykonávali v čase povodní
    - aktualizáciou plánov manažmentu povodňových rizík a povodňových plánov, ako aj plánov zabezpečovacích a záchranných prác

Slovenská republika má dostatočný právny priestor, ako aj odbornú pripravenosť jednotlivých subjektov začlenených do systému ochrany pred povodňami, avšak základným problémom je nedostatok pridelených finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu.

4. Koordinácia zámerov ustanovených v Rámcovej smernici o vode (2000/60/ES) a v smernici o hodnotení a manažmente povodňových rizík (2007/60/ES) je v Slovenskej republike zabezpečená. Organickým zosúladením prvej aktualizácie plánov manažmentu povodí s prvými plánmi manažmentu povodňových rizík bude v roku 2015 vytvorený

účinný nástroj integrovaného manažmentu povodí, ktorý sa bude pravidelne každých 6 rokov prehodnocovať a podľa potrieb aktualizovať.

5. Význam plánov manažmentu povodňových rizík, postup prác na ich vyhotovovaní a nevyhnutnosť ich zosúladenia s aktualizáciou plánov manažmentu povodí vyžaduje intenzívne využívanie vedeckých poznatkov v spojitosti s praktickými skúsenosťami. Z uvedeného dôvodu považujeme usporadúvanie konferencií s aktuálnou vodohospodárskou problematikou za veľmi potrebné.
6. S cieľom zabezpečiť čo najlepšiu komunikáciu a vzájomné porozumenie medzi odbornou a laickou verejnosťou v otázkach manažmentu povodí a povodňových rizík navrhujú účastníci konferencie zamestnávateľom vo vodnom hospodárstve usporadúvať regionálne konferencie, na ktorých by sa zúčastňoval väčší počet predstaviteľov samosprávnych orgánov a orgánov štátnej vodnej správy.
7. Dávame do pozornosti tiež závery a odporúčania z konferencie „Povodne 2010: príčiny priebeh a skúsenosti“ z novembra 2010

<http://www.minzp.sk/tlacovy-servis/archiv/tlacove-spravy-2010/tlacove-spravy-december-2010/konferencia-povodne-2010-priciny-priebeh-skusenosti.html>

Časť – Papiernička 8. decembra 2011